

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๗๘/๒๕๖๗

วันที่ ๑๕ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง

นายวินิจ จินใจ

ผู้ร้อง

นายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ ๑

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๒

นายธีรยุทธ สุวรรณเกษร ที่ ๓

นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ ที่ ๔

นายสนธิญา สวัสดี ที่ ๕

พรรคพลังประชารัฐ ที่ ๖

พรรคภูมิใจไทย ที่ ๗

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายวินิจ จินใจ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายวินิจ จินใจ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งเจ็ด หลังจากที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๗ ว่า การกระทำของนายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ หัวหน้าพรรคก้าวไกล เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ต่อมานายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ (ผู้ถูกร้องที่ ๔)

- ๒ -

ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ให้ยุบพรรคก้าวไกล โดยพรรคพลังประชาชน (ผู้ถูกร้องที่ ๖) ต้องรับผิดชอบการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๔ ซึ่งเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๖ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง เมื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ พิจารณาผลการศึกษาและวิเคราะห์คำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้วมีมติให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งให้ยุบพรรคก้าวไกลโดยไม่เปิดโอกาสให้พรรคก้าวไกลได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน และมอบหมาย นายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ถูกร้องที่ ๑) เป็นผู้ยื่นคำร้องและดำเนินคดีแทนผู้ถูกร้องที่ ๒ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นการเลือกปฏิบัติ ไม่เป็นธรรม โดยปฏิบัติต่อพรรคภูมิใจไทย (ผู้ถูกร้องที่ ๓) แตกต่างจากพรรคก้าวไกล เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๖ และ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๓)

สำหรับนายธีรยุทธ สุวรรณเกษร (ผู้ถูกร้องที่ ๓) และนายสนธิญา สวัสดิ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๕) ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยอาศัยข้อเท็จจริงจากคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว ให้ตรวจสอบจริยธรรมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคก้าวไกลที่เข้าชื่อเสนอ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ที่ใช้เป็นนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้ง ผู้ร้องเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๕ ดังกล่าว รวมทั้งการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๔ ที่ยื่นคำร้องต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นการละเมิด สิทธิและเสรีภาพของนายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ สมาชิกพรรคก้าวไกล และผู้ร้องในฐานะอดีตสมาชิก พรรคก้าวไกล ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหลายมาตรา

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗ ในประเด็นเดียวกับ คำร้องนี้แล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องผูกพันตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว ไม่อาจยื่นคำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง (๒)

- ๓ -

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. การกระทำของผู้ร้องที่ ๑ ถึงผู้ร้องที่ ๕ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของนายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ พรรคก้าวไกล และสมาชิกพรรคก้าวไกล เป็นการกระทำที่ขัดด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หรือไม่

๒. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และขอเสนอพยานผู้เชี่ยวชาญ ประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

๓. ให้ดำเนินการตามกฎหมายต่อผู้ร้องทั้งเจ็ด และการกระทำของผู้ร้องที่ ๗ โดยคณะกรรมการบริหารพรรค เป็นการกระทำที่ไม่ขัดด้วยกฎหมายร่วมกับผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้นั้นเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสอง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใด และละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้อง

- ๔ -

ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ อันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจอรัฐ ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่พิจารณาผลการศึกษาและวิเคราะห์คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๗ แล้วมีมติให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งให้ยุบพรรคก้าวไกล โดยไม่เปิดโอกาสให้พรรคก้าวไกลได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๔ ในฐานะสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๖ ที่ยื่นคำร้องต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้ยุบพรรคก้าวไกล การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๕ ที่ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้ตรวจสอบจริยธรรมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคก้าวไกลเป็นการกระทำที่เลือกปฏิบัติ ไม่เป็นธรรม และการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๗ ที่ร่วมกับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาคำร้องยุบพรรคก้าวไกล เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของนายพิชาลัม เจริญรัตน์ สมาชิกพรรคก้าวไกล และผู้ร้องในฐานะอดีตสมาชิกพรรคก้าวไกล ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ และมาตราอื่น ๆ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ อย่างเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องในฐานะอดีตสมาชิกพรรคก้าวไกลที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เท่านั้น กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- ๕ -

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๓ ถึงผู้ถูกร้องที่ ๗ เป็นการกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง นั้น ผู้ถูกร้องที่ ๓ ถึงผู้ถูกร้องที่ ๗ มิใช่หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ การกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวมิใช่การกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

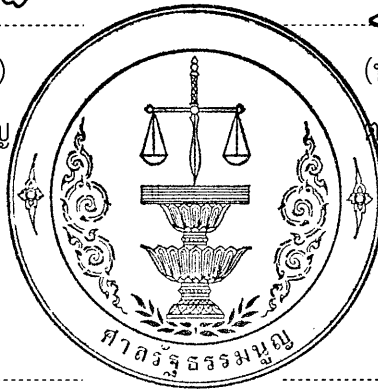
- ๖ -

(คำสั่งที่ ๑/๒๕๖๘)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฏฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ